

ב שבוע שעבר אירעו שלושה דברים, שלכאורה אין ביניהם קשר. אך מי שמחונן ב מבט חד, יגלה בנקל את המכנה המשותף לשלושתם. על שולחן הכנסת הונחה חוברת קטנה מטעם מוזכרות הכנסת. היא מפרטת את מעשי הכנסת השישית במשך המושב הראשון שלה — זה שהתחיל 20 יום אחרי הבחירות, וש נסתיים באמצע אוגוסט, ערב המעבר למישכן החדש. חוברת זו נותנת מושג כלשהו על עבודתה של סיעתנו, במידה שניתן להגדיר אותה במיטתים יבשים.

ביצועים פרלמנטרי

ס יעיתנו זכתה בבחירות האחרונות ל-1.2% של הקולות, אך בכנסת היא מהרה רק 0.8% (איבדנו חצי מנדטם בחישובי העודפים). סיעתנו היא בעלת העודף הגדול ביותר שלא זכה במנדט.

מנ עשית סיעה המהווה בכנסת 0.8% — 1 מתוך 120?

היא הגישה 20% מכל השאלות שנענו במושב זה — 175 מתוך 884. בכך היא עומדת במקום הראשון — לפני גח"ל (שכל 26 חבריה ביחד הגישו 165 שאלות) והרבה לפני רפ"י (10 שאלות) הגישו 32 שאלות) או מפ"ם (ששמונת חבריה ביחד הגישו 70 שאלות).

מבין 20 הצעות החוק הפרטיות שהועלו במושב זה, היו 4 של סיעתנו — והיינו 20%. וזה למרות שבאמצע המושב ביצעו מפא"י וחרות את הקנוניה הידועה-הלישמה, המונעת מאיתנו כמעט לגמרי להעלות הצעות חוק. (כתוצאה מכך מונחות במוזכרות עשרות הצעות חוקים שלנו, שלא הועלו ולא יועלו בימי הכנסת השישית.)

בשטח זה אנחנו עומדים במקום השני, אחרי גח"ל (7 הצעות חוק) והרבה לפני רפ"י (הצעת חוק אחת) ומפ"ם (הצעת אחת).

מבין 89 הצעות לסדר-היום שהושמעו, היו 5 שלנו — והיינו, 5.5%. אמנם הגשנו הרבה עשרות הצעות, אך כאן כבר נראית בבירור השפעת הקנוניה, שסתמה את פינו בשטח זה באכזריות. רפ"י הגישה 9 הצעות, ומפ"ם 10.

דבר אחד חסר בחוברת זו: סיכום מיספר הנאומים במושב לפי הסיעות. אנחנו יכולים למלא את החסר: 96 השיבות של המושב, שארכו 392 שעות, עלינו על דוכן-הנאומים 172 פעמים, שהן 16% מכל הנאומים שהושמעו עליידי חברי-הכנסת (להוציא את השרים). מירוש הדבר כי פעולתנו היוותה, בסך-הכל, קרוב ל-20% מכלל הפעולות של 120 חברי הכנסת — כאילו לא מנתה סיעתנו נציג אחד, אלא לפחות 20.

עוצמת עבודתנו לא נפלה כמעט, מבחינה כמותית, מזו של סיעת גח"ל, על 26 חבריה, והיא אלתה במידה ניכרת על זו של סיעת רפ"י, על עשרת חבריה.

כל אחד מאות הנאומים, השאלות וההצעות חייב עבודת-מחקר ניכרת, הכנה מדוקדקת ופעולה מחושבת. הם הקיפו הרבה עשרות שטחים שונים — החל בסוגיות משפטיות מסור

סוף החיכות על תיקון קטנטן בחוק-האזרחות. החיכות נגמר בעיקרו כבר בשבוע הקודם, ואילו תשובת השר נדחתה לשבוע הבא! קריאה שניה ושלישית של חוק קטנטן, המרשה לממשלה להתחמק מחוק-הבניה שהיא עצמה הציעה לכנסת. החיכות על כך התנהל מומן, והשבוע ניתן לחוק רק אישור פורמלי סופי. (מובן שהצבענו נגד).

דיון על חוק טכני קטנטן הקובע גבול של זמן לשומות מס-ההכנסה. לשר-האוצר לא היה זמן להשיב לחיכות, ותשובתו נדחתה לשבוע הבא.

שני תיקוני-חוק קטנטנים הנוגעים לרופאי-שיניים. השר אמר עליהם כמה מילים, אך החיכות נדחה לשבוע הבא.

שלושה ויכוחים קצרים על הצעות-חוק פרטיות. אחת של רק"ח על זכות עבודה (שהוסרה אוטומטית), אחת של גח"ל על ניכוי מסם עבור חינוך ילדים (הוסרה אוטומטית), ואחת המשחררת את קיצבתה של אלמנת-נשיא ממס, שנתקלה ללא ויכוח.

שורש

דיון על הצעת-חוק של מנחם בגין, שבאה לקבוע מי ימלא את מקומו של נשיא המדינה אם יקרה אי-פעם בעתיד הרחוק שגם הנשיא וגם יו"ר הכנסת ייעדרו או יחזירו את נשמותיהם לבורא. העניין טעון הבהרה, והחיכות היה מעניין, מעל לרמה הרגילה של הכנסת — אך קשה לטעון כי זוהי הבעיה הבערת ביותר במדינה.

בשביל עבודה זו שילמה המדינה, כאמור, סכום של 60 אלף ל"י, בתוך בניין שעלה למדינה 21 מיליון ל"י.

ושוב: בשבוע בו ישבה המליאה חמש במקום שתי-עשרה השעות הרגילות, ניתן תוקף סופי לסעיף סתימת-הפה שנתקבל באמתלה כי סיעתנו מעסיקה יותר מדי את הכנסת, הטרודה והעסוקה עד מעל לראשה!

הכנסת מצביעה נגד הפירון!

ב שבוע משעמם זה עלינו ארבע פעמים על דוכן-הנאומים. בפעם הראשונה היה זה בתום אותו ויכוח ממושך (וחסר-תכלית, בעיקרו) על הנורמות בפרדסים. קמנו והצענו הצעת-החלטה משלנו, בה רמזנו על אפשרות-המעשה של הממשלה והכנסת: אורי אבנרי: אנחנו מציעים לכנסת לקבל את ההחלטה הבאה:

- (1) הכנסת מחייבת עקרון של שכר גבוה ופירון-עבודה גבוה.
(2) הכנסת קוראת לממשלה לתת דוגמה אישית של פירון-עבודה ויעילות גבוהים. לשם פיתוח תודעת-הפירון בציבור.
(3) הכנסת מביעה את דעתה כי הנורמות בפרדסים ייקבעו על-ידי בדיקה אובייקטיבית ונייטרלית, לפי יכולתו הסבירה של פועל ממוצע, ותוך הבטחת שכר הוגן.

נכמתו 20 ת"נכ"ם

וראה זה פלא: הכנסת דחתה פה אחד הצעה זו להגברת פירון העבודה! ידי שלי היתה היחידה שהורמה למענה. אגב, בעת סיכום ויכוח זה עליידי ח"כ שלמה זלמן אברמוב מגח"ל, אירעו חילופי הדברים המשעשעים הבאים:

אברמוב: ... מדבריו (של יגאל אלון) משתמע כאילו אנו חיים במישטר של חופש כלכלי, נוסח שווייץ או ארצות-הברית...
אורי אבנרי: גם בארצות-הברית אין!
אברמוב: גם בארצות-הברית אין, נכון, אבל, בכל אופן, יותר מאשר במדינתנו.
אורי אבנרי: קשה שיהיה פחות.
אברמוב: נכון.

למה מחכים? כבר יש רעב!

א חריבך בא תור הצעת-החוק של מאיר וילנר (רק"ח). הוא הציע שהמדינה תחייב אלספק עבודה לכל עובד. הצעה זו הוסרה אוטומטית מסדר-היום. גם אנחנו וגם גח"ל נמנענו מהצבעה. אך רק אנחנו ביקשנו לנמק את הימנעותנו. לכן אירעה בראשית דברי תקרית קטנה:

היו"ר ישראל ישעיהו: רשות-הדיבור, להודעה בשם הנמנעים, לחבר-הכנסת אבנרי.
מנחם בגין: מה זאת אומרת, בשם הנמנעים? גם אני נמנעתי, והוא לא מדבר בשמי!
היו"ר ישראל ישעיהו: חבר-הכנסת אבנרי מדבר, בדרך כלל, בלשון רבים, ולכן אמרתי כך.
אורי אבנרי: אני מקווה שאספק גם אתכם.

יש לחייב בהחלט חוק של הבטחת-עבודה. אך הצעת חבר-הכנסת וילנר אינה עונה על הצרכים. הצעה כמו שלו עלולה להביא לאבטלה סמוייה, ליצירת תעסוקה לשמה, ללא הצדקה כלכלית, ובכך להרחיק את העצמאות הכלכלית.

חוק-זכות-עבודה צריך, על כן, להיות קשור באופן מהותי בביטוח בפני אבטלה, כדי שהממשלה תוכל לבחור בין מתן עבודה למובטל לבין מתן תשלום במקומה.

יחד עם זאת ברצוני להביע מורת-רוח על ההשחיתות הבלתי-סבירות בהנהגת ביטוח בפני אבטלה.

אמנם דורש הדבר לימוד יסודי ומעמיק, אך מאז שתבענו את הדבר, כאן בכנסת, עברו חודשים ארוכים, ורק עכשיו מתמנית ועדה. ואת הסוף — מי ישרונו.

במצב זה היה על הממשלה להתחיל, לפחות, בתשלומי-ביטוח מידיים, על בסיס זמני, מבלי להמתין לתוצאות דיוני הוועדה.

מי מתנגד למה, בעצם?

ב אותו יום השתתפנו בחיכות על אותה הצעה של מנחם בגין, הקובעת מי ימלא זמנית את מקומו של יו"ר הכנסת, אם הלה נעדר או נפטר. מכיון שיו"ר הכנסת הוא גם ממלא-מקומו האוטומטי של נשיא-המדינה, במיקרה שזה נעדר או נפטר, נוגע הדבר לסידורי הנשיאות.

בכוח וכלה בבעיות כלכליות מקצועיות. בכל אחת מפעולותינו ידענו כי לא רק הסיעות העוינות אותנו, אלא גם מנגנון המדינה האדיר אורב לנו, כדי לשים אותנו ללעג ולקלס במיקרה שנישגה את המשיגה העובדתי או הענייני הקטן ביותר. אך לא נתפסנו אף פעם אחת במשיגה רציני.

אין יכלה סיעה קטנטנה, המורכבת מח"כ יחיד ומיועץ פרלמנטרי אחד (אמנון זכרוני) לעמוד במעמסה זו? יש לכך כמה הסברים:

- השלמות הרעיונית של גישתנו, שגובשה במשך 16 שנות עבודתו של השבועון, שטיפל במרוצת הזמן בכל הבעיות האלה.
העזרה הרבה שקיבלנו, מדי פעם, מאוהדים מסורים, ביניהם מומחים לשטחים רבים, שרובם אינם יכולים להזדהות.
החלטתנו הנחושה, למן היום הראשון, שלא להיסמע בכנסת, לא להתרגל להרגילה ולא להשתלב במשפחה.
ביססנו את עבודתנו על נוהלים קפדניים של עבודה מיקצועית. אפשר לקרוא לזה, אם רוצים, "ביצועים פרלמנטרי". זהו ביצועים חיובי, באשר הוא קשור בעקרונות בלתי מתפשרים.

שיא חדש של אפס-מעשה

ב מיקרה או שלא במיקרה, פורסמה חוברת מאלפת זו בשבוע בו אירעו שני דברים אחרים: אותה קנוניה עכורה של מפא"י וחרות, שנועדה בגלוי ובלתי-בושה לשים מחסום בפני יוזמת סיעתנו לגבי הצעות-חוקים והצעות-לסדר-היום, קיבלה תוקף סופי וחוקי-כביכול.

ארזי

כלומר: יו"ר ועדת-הכנסת, ברוך אונייה, שיוס קנוניה זו בשותפות עם ד"ר יוחנן באדר, הניח אותה על שולחן הכנסת. בכך הפכה חלק מן התקנון.

מאחורי הקלעים של הכנסת הועלה בפעם הראשונה כפה מלא, ובאופן מעשי רעיון שמטרתו העיקרית, והיחידה-כמעט, היא לגרש את סיעתנו מן הכנסת. כלומר: העלאת אחוז-החסימה מ-1% ל-4% לפחות.

המסיף הגדול לרעיון זה הוא, כידוע, איש חרות — ד"ר יוחנן באדר. השבוע הצטרפה אליו בגלוי המפד"ל — הרואה בנו סכנה חמורה להמ" שך קיום הכפייה הדתית (והביזוס הדתי) בעתיד. מאחורי הקלעים נודע, כי חוגים מרכזיים במפא"י מוכנים עתה לאמץ לעצמם דרך זו, העשיר ייה — לדעתם — לעזור להם להיפטר מאיתנו.

היה זה, על כן, שבוע מעניין. ושוב — במיקרה, או שלא במיקרה, הנה הגיע אפס-המעשה של הכנסת לנקודת-שפל חדשה.

היה שבוע-עבודה של הכנסת עולה לאומה כ-60 אלף ל"י. מה עשתה מליאת הכנסת בשבוע זה, בו עמלה כל-יך קשה כדי לסתום את פינו ולהחסום את יוזמתנו?

במשך השבוע כולו לא נתקיימה אף ישיבה שלמה אחת. כל הישיבות של המליאה ננעלו לפני זמנן, מסני שלא היה מה לעשות. ישיבה אחת (ביום ד') ארכה כולה שעה אחת בלבד! אף חוק חשוב אחד לא נדון. אף נושא חשוב אחד לא הועלה.

הנה סדר-היום המלא של שבוע זה:
תשובת השרים לשאלות (מהן שוב חלק ניכר שלנו).
זנב החיכות הממושך על נורמות-העבודה בפרדסים. החיכות כולו נערך בשבוע הקודם, והשבוע היה רק הסיכום.